https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text

З 16 СІЧНЯ 2021 РОКУ ДЕРЖАВНА МОВА ОБОВ'ЯЗКОВА У СФЕРІ НАДАННЯ УСІХ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ!

16 січня 2021 року набула чинності стаття 30 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» http://bit.ly/2M07p4g.

Це норма закону, яка визначає застосування державної мови у сфері обслуговування споживачів. Згідно з частиною 2 статті 30 цього закону, підприємства, установи та організації всіх форм власності, фізичні особи-підприємці та інші суб'єкти господарювання, що обслуговують споживачів, мають обслуговувати їх державною мовою.

Нагадуємо основні вимоги законодавства щодо державної мови у закладах освіти, а також звертаємо увагу на те, як стаття 30 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» стосується сфери освіти.

Заклади освіти є юридичними особами, що надають освітні послуги, тобто комплекс визначених законодавством, освітньою програмою та/або договором дій, що мають визначену вартість та спрямовані, аби здобувач освіти досягнув очікуваних результатів навчання (пункт 18 частини 1 статті 1 Закону України "Про освіту" http://bit.ly/3gYQmta).

МОВОЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ Є ДЕРЖАВНА МОВА

Відповідно до статті 7 Закону України "Про освіту", мовою освітнього процесу в закладах освіти є державна мова. Держава гарантує кожному громадянинові України право на здобуття формальної освіти на всіх рівнях (дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої), а також позашкільної та післядипломної освіти державною мовою в державних і комунальних закладах освіти.

Особам, які належать до національних меншин України та корінних народів, гарантується право на навчання в комунальних закладах освіти для здобуття дошкільної та початкової освіти мовою відповідної національної меншини чи корінного народу, поряд із державною мовою.

УСІ ПРАЦІВНИКИ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ ПОВИННІ ВОЛОДІТИ ДЕРЖАВНОЮ МОВОЮ

Посадові та службові особи підприємств, установ і організацій державної й комунальної форм власності, тобто керівники закладів освіти, працівники органів управління освітою, педагогічні, науково-педагогічні і наукові працівники, крім іноземців чи осіб без

громадянства, які запрошені до закладів освіти та/або наукових установ і працюють на тимчасовій основі як наукові, педагогічні, науково-педагогічні працівники або викладачі іноземної мови, зобов'язані володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків (стаття 9 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» http://bit.ly/2M07p4g).

ДЕРЖАВНА МОВА Є РОБОЧОЮ МОВОЮ СПІЛКУВАННЯ ДЛЯ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ

Також, відповідно до частини 1, статті 12 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», державна мова є робочою мовою спілкування для підприємств, установ та організацій державної і комунальної форм власності, у тому числі мовою засідань, заходів, зустрічей http://bit.ly/2M07p4g.

Тобто державна мова має застосовуватися в робочий час науково-педагогічними, педагогічними та іншими працівниками закладів освіти.

Державна мова має використовуватися в межах освітнього процесу, під час проведення навчальних занять (крім занять із навчальних предметів, які, згідно з освітньою програмою закладу освіти, викладаються іноземними мовами або мовами корінних народів і національних меншин), у спілкуванні вчителів, викладачів, іншого персоналу закладів освіти як зі здобувачами освіти (вихованцями), так і між собою (листи МОН № 1/9-581 від 17.09.19 року "Про застосування державної мови в освітньому процесі" https://bit.ly/30OL8Vm та від 01.02.2018 року № 1/9-74 "Лист щодо застосування української мови в освітній галузі" http://bit.ly/30KDSKd).

ДЕРЖАВНА МОВА У СФЕРІ ОБСЛУГОВУВАННЯ СПОЖИВАЧІВ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ

Якщо вищезазначені вимоги стосувалися переважно державних та комунальних закладів освіти, то стаття 30 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» визначає, що всі суб'єкти господарювання мають обслуговувати споживачів державною мовою.

У сфері освіти це стосуються закладів освіти, підприємств, установ та організацій всіх форм власності, фізичних осіб - підприємців, які надають освітні послуги.

Тобто державною мовою має здійснюватися освіта будь-якого рівня та форм: очна, заочна, дистанційна, мережева, екстернатна, сімейна тощо,

надаватися освітні послуги, навчання будь-якій професії, навчання через мережу Інтернет, телебаченню/радіо, і поштою.

Українською мовою зобов'язані користуватися під час надання освітніх послуг:

❗ для здобуття усіх рівнів освіти: дошкільної, початкової, середньої, професійної (професійно-технічної), передвищої та вищої освіти, освіти для дорослих, включаючи діяльність військових ліцеїв і академій, в'язничних шкіл тощо;

❗ для отримання додаткових знань і навичок, перепідготовки, підвищення кваліфікації, здобуття нової професії та самовдосконалення;

❗ освіта у сфері спорту та відпочинку, включаючи спортивне навчання та послуги професійних спортивних інструкторів, учителів, тренерів з різних видів спорту, діяльність таборів зі спортивного навчання, навчання плаванню, навчання бойовим мистецтвам, йозі тощо);

❗ освіта у сфері культури, що включає навчання мистецтвам, драмі та музиці, хореографії, театральному та образотворчому мистецтву в різноманітних «школах», «студіях», «класах» тощо. До цих послуг належать послуги викладачів-піаністів та інше музичне навчання, діяльність шкіл з фотографії тощо;

❗ діяльність шкіл підготовки водіїв транспортних засобів, що включає навчання водінню автомобілів, пілотуванню літальних апаратів, керуванню плавзасобів тощо;

❗ інші види освіти: діяльність навчальних центрів, які пропонують послуги з підготовки з певної(х) дисциплін, навчання комп'ютерній грамоті, релігійне навчання; навчання іноземних мов та навичкам спілкування, ораторському мистецтву, швидкісному читанню тощо; навчання домедичної допомоги та діям у надзвичайних ситуаціях тощо;

❗ допоміжна діяльність у сфері освіти, надання послуг (крім навчальних), які підтримують освітній процес або системи, консультування з питань освіти та вибору освітніх напрямів, діяльність із проведення тестів та з оцінювання тестів, організацію програм обміну студентами тощо.